

INNOVOINTITYÖPAJA

Savolaisuus elämyksenä

Tiistai 3.2.2026 klo 15.00–18.30

Elämystila Konttila, Kuopio

Anna Rinteen & Kirsi Vartia

MKN Itä-Suomi

Kuva. Kuopion kaupungin kuvapankki

Esittäytymiskierros: Kuka olet, mistä tulet ja kuinka määrittelet suhteesi savolaisuuteen?

Anna Rintinen

Matkailuasiantuntija

Uteliaana tutustumassa savolaisuuden ytimeen, karjalaiset juuret päijäthämäläisessä rungossa

Kirsi Vartia

Ruoka- ja matkailuasiantuntija

Ujuttanut 26 vuotta savolaisuutta osaksi pohjoiskarjalaista verenperintöään tai toisinpäin

Päivän tavoite

Vahvistaa Pohjois-Savon elämys- ja ohjelmapalveluyritysten kykyä kehittää **kansainvälisille matkailijoille soveltuvia, myytäviä ja skaalautuvia elämyksiä**

Työpajamuotoinen ideointi ja alustukset:

PAIKALLISUUS JA TARINALLISTAMINEN

- Savolaisuus elämysten ytimenä
- Kulttuuriperintö ja alueen identiteetti osana asiakaskokemusta

MATKAILUN MONET MAHDOLLISUUDET

- Trendejä ja ajankohtaisia ilmiöitä inspiraation lähteeksi

HYVINVOINTIMATKAILU

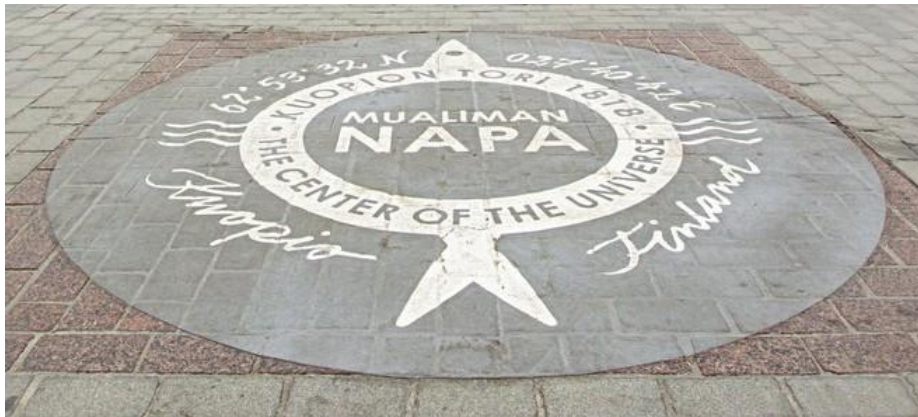
- Paikalliskulttuuri hyvinvointipalveluissa
- Alueellisen ruokakulttuurin ja -perinnön hyödyntäminen

Savolaisuus elämysten ytimenä – uhka vai mahdollisuus ?

Suottaahan tuo
olla...

...ja olla
olemattakii

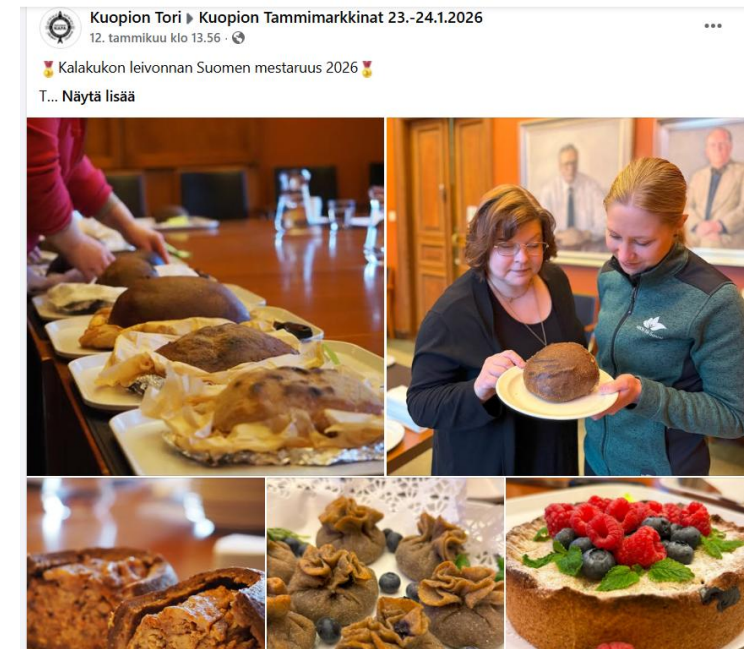
SAVON SELVIITYTMISOPAS

Savolaiset ovat, noh, erilaisia ja heidän kommunikointityylinsä omintakeinen. Selviytymisopas herkuttelee savolaisilla luonteenpiirteillä ja tilanteilla, joista vain Savossa vieraillessa itsensä voi löytää. Savon Selviytymisopas on paikallinen oppaasi Savossa selviytymiseen!

Vastuu siirtyy
kuulijalle?

Kyllä tämä
lutviutuu

Savolaisista sanottua nykypäivänä

*Savolaiset tunnistaa murteestaan
ja helposta lähestyttävyydestään.*

*Kaikkien kanssa sopii "huastella",
ja niin kiire ei ole, että ei ehtisi paria
sanaa vaihtaa – savolaisten letkeä
elämäntyyliä ja hetkestä nauttiminen
tarttuu lomalaiseenkin.*

*Kauniisiin järvimaisemiin voi
tutustua vaellus-, maastopyöräily-
ja melontaretkillä.*

Lähde: Outdooractive -sivusto

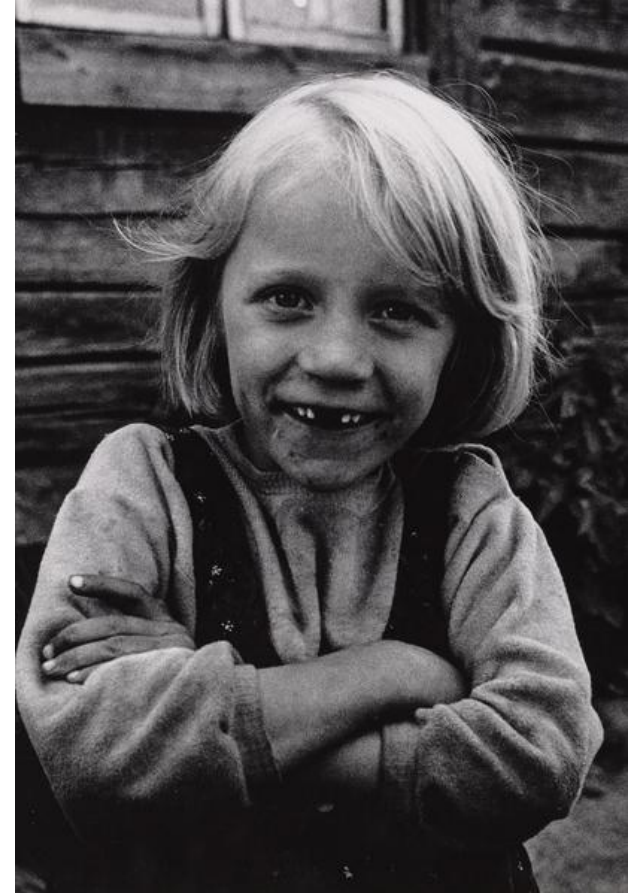

Savolaisista sanottua noin 120 vuotta sitten

Jos savolainen liikkuu muualla Suomessa, tunnetaan hänet helposti hänen leveästä kielimurteestaan ja vapaasta sekä puheliaasta olemuksestaan. Tai jos itse matkustat muualta Savoön, huomaat kohta joutuneesi vieraaseen maakuntaan, jossa on omat omituisuutensa ja tunnusmerkkinsä... Tapaat kansan, joka on yhtä eloisaa ja vaihtelevaa kuin maakunnan luontokin....

Puhelias savolainen käyttää murrettaan erinomaisen mehevästi, höystäen puhettaan lukemattomilla sananlaskuilla ja -sutkauksilla ja tekaisten helposti uusia sanoja aivan hetken tarpeen mukaan. Varsinkin vilkkaat pohjoisavolaiset ovat ylen kieleviä ja sukkelasanaisia.

Savolaisheimo on perinyt tuntuvia ominaisuuksia sekä karjalaisilta että hämäläisiltä. Ulkomuodoltaan savolainen lähenee paljon hämäläistä, ollen ruumiiltaan keskikokoinen ja vankkatekoinen. Kasvot kuitenkin ovat hienopiirteisemmät ja karjalaismaiset juurikuin kuvastaen savolaisten karjalaisilta perittyjä hengenlahjoja.

Lähde: O.A. Kallio, Savo (1905)

Kuva kirjasta Suomea tämäkin,
M. Savolainen, I. Hölttö, 1970.
Suomen valokuvataiteen museo

Savolaisista sanottua noin 200 vuotta sitten

Savolaisen talonpojan luonne esiintyy suuresti edukseen: hän on itsenäinen, olematta julkea; kohtelias olematta mateleva; hän tuntee oman arvonsa ja on tyytyväinen säätyynsä; hän punnitsee ja arvostelee järkevästi kuhunkin tilaisuuteen liittyviä asianhaaroja.

Lähde: *Elias Lönnrot ~ 1830-luvulla*

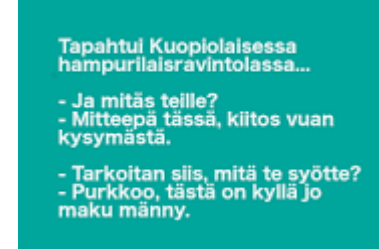
Savolaisuus kokemuksena

TEHTÄVÄ: Kirjaa post it –lapuille eri aistein havainnoituna (lappu / aisti):

1. Miltä savolaisuus **tuntuu**? Millaisia pintoja haluaisit matkailijan koskevan ja tunnustelevan?
2. Millaisia **tuoksuja tai hajuja** savolaisuuteen liittyy? Mikä on toivottua, mitä kannattaisi vältellä?
3. Millainen on savolainen **äänimaisema**? Eri ympäristöt: luonto, kaupunki, maaseutu?
4. Miltä savolaisuus **näyttää**? Värit? Kuvamaailma somessa?
5. Miltä savolaisuus **maistuu**? Paikalliset erikoisuudet? Parhaat maut (ruoka ja juomat)?

Pohdi lopuksi

- Miten savolaisuuden voisi tuoda esiin henkilölle, jolla on jokin fyysinen tai aistirajoite?

“jutella”

ei-savolaiset

savolaiset

Miltä savolaisuus
tuntuu? Millaisia
pintoja haluaisit
matkailijan koskevan ja
tunnustelevan? Entä
onko savolaisuus jokin
tietty **tunne?**

kalan suomut savolainen tarttuu hetkiin
itsetunnon huonoudesta nouseva arkuus
kiemuraiselta huovutettu villa sammalkankaat
piiluhirsi kumpuilevaa **hirsi** lujuus
pehmeäpuun kuori kotoisuus
jykevät petäjät juurtuminen rauha
kosteaa sammal niin kuin nyrkki silmässä
asettuminen keskusteluun havu
kiireettömyys lämpöisyä
lämpö sydämellä kotoinen
leppoisaa rapsakka pakkanen poskissa
tuulen henkäys kasvoilla hetkeen tarttuminen lempeys
luonnon materiaalit - tuohi ja paju vehreä lehto

Millaisia
tuoksuja tai
hajuja
savolaisuuteen
liittyy?

uuni kostea löyly pulla
sellutehdas tuore heinä ei saa tuoksua pakokaasut
saunavasta nuotio
terva -saunassa, vene
heinäpelto vanamo
savusauna kala koivuhalko
suopursu
Hanna Partasen tuoksu hiki ja metsä
puhdas ilma metsä
syksy: ensi tuoksahdus elokuisena aamuna
tuore leipä/ leivokset
havupuut sateisen järven raikkaus
ruuan tuoksu paistettu muikku
luonnontuoksu järven tuoksu

Millainen on
savolainen
äänimaisema?
Eri ympäristöt:
luonto, kaupunki,
maaseutu?

leikkisä
koskien pauhu
laineiden liplatus
tuuli koivikossa
pakkasen äänet
vedenlipaltus
puronsolina
kuikka
askelten narina
lehmien ammuu
leppoisatahtinen puheensorina
kujeileva
kurkien laulu
joutsenten huuto
lokit
pakkasen pauke puissa
kaislikon suhina
jäiden ujellus
savolaisten laulu
virvelin siimojen laulu veneellä
kiireetön
murteen nopea pulputus
pirteä
moottorivene järvellä
osaa olla myös vaiti kun tuumaa
tuumaille
haitarinsoitto
vapaus - henki kulkee
tuulen tuiverrus
laineen liplatus
raklatteleva
torikauppiaiden huutelu ja höpötys
iloinen
vapaus
hölöpötys
hiljaisuus
puheenporina
vapaus
kuopion tori - kuulemisen kultamaa

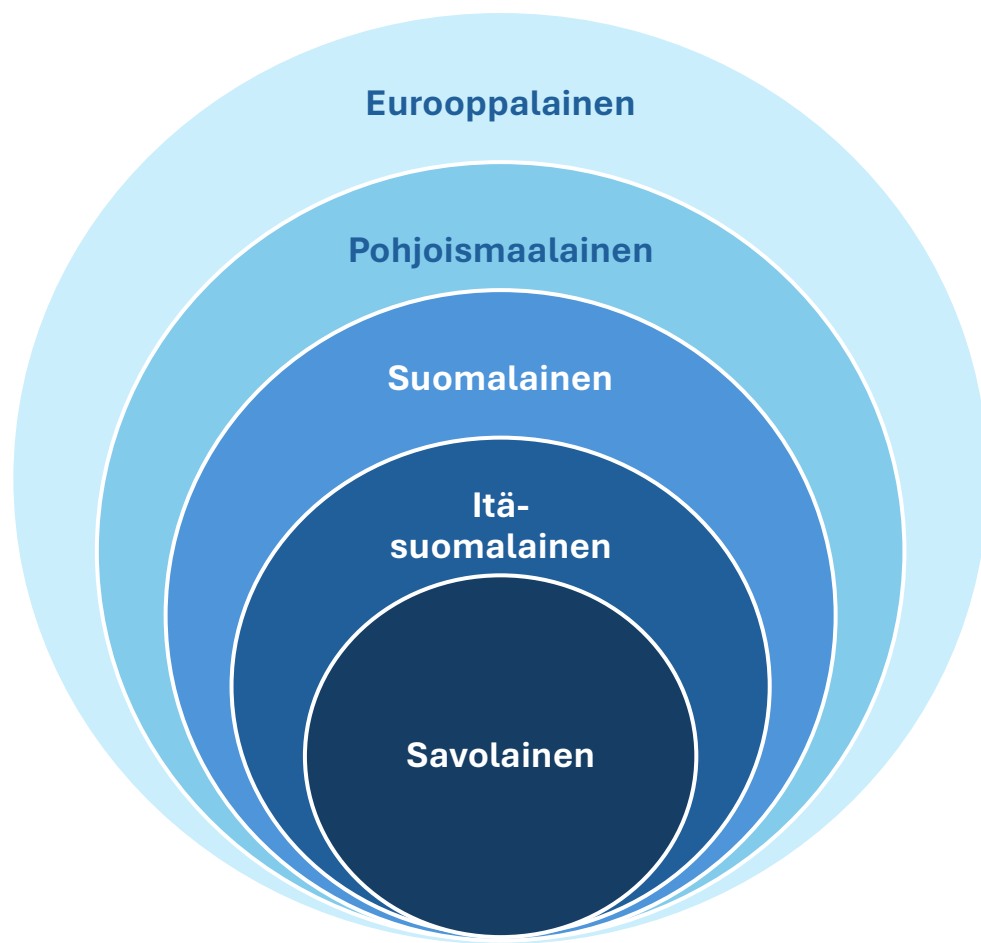
Miltä
savolaisuus
näyttää? Värit?
Kuvamaailma
somessa?

sininen ja valkoinen
asumaton korpi
hiekkarannat
jatkuvasti muuttuvat värisävyt
tehdasalueet
puhtaan valkoinen
suot, suopursut, varvikot
vitivalkea
sininen
vihreä
vuodenajat
keltaiset viljapellot
korkeat kuuset
autiot pienet mökit
järvien järvi
puhtaat järvet
järvimaisema
vihreät metsät
kalastusveneet aurinkoisella järvellä
hiihtäjät
järvet ja metsä
isot metsäalueet
saaret
soutuvene
pienet kylät
pellot
selkeät vuodenajat
jykevät kuuset
maatilat
pilkkijä jäällä
syvä vihreä
umpihankihiihtäjä
järven, saarten, mantereiden tilkkutäkkisinä taivasta ja valkeita pilviä
maalaismaisema
siniset järvet
jylhä
raikas ilma
puijon torni
ikihongat

Miltä savolaisuus
maistuu? Paikalliset
erikoisuudet?
Parhaat maut (ruoka
ja juomat)?

Rantakalakeitto Pihlajanmarjahyytelö Ruisleipä Luonnolliset maut Muikku
Muurinpohjaletut järven rannalla
Karjalanpaisti ja puolukka
Perunahuavikkaat Laskisoosi
Järvikalat Riista: hirvi, jänis, sorsa
Kalakukko Rapeaksi voilla paistettu muikku
Marjapiirakat Talkkuna Mustikka Herajuusto
muikkukukko Olut Lanttukukko
Pullaleetta Karjalanpiirakka
tirripaisti Mykyrokka Viipurin rinkelit
Villiyrtit Uunijuusto Ahven marjoilta
Sienisalaatti Hipleetä
Kotikalja mustikkakukko marjat
puolukat Hanna Partasen lihapiirakat

Savolaisen elämyksen on oltava aito ja luonteva

Miten tuttua paikallinen kulttuuri ja siihen liittyvät ilmiöt ovat kauempaa katsottuna?

- Savolainen vs eurooppalainen

Tunne kohderyhmäsi ja asiakkaasi!

Huomioitavaa

- Asiakkaan kulttuuritausta
- Asiakkaan odotukset
- Asiakkaan hahmotuskyky

Voiko mennä överiksi?

Linkkivinkkejä

Äänimaailman tuottajia

- Lauri Hallikainen, Kultasointu (luontoäänittäjä, äänityskokoelmat esim. Savon äänet) <https://laurihallikainen.bandcamp.com/>
- Kelosound <https://kelosound.com/soundscapes/>
- Suomen kansallinen äänimaisema (säveltäjä Lauri Porra) <https://finland.fi/soundscape/>

Ruokatoimijoita ja -tietoutta

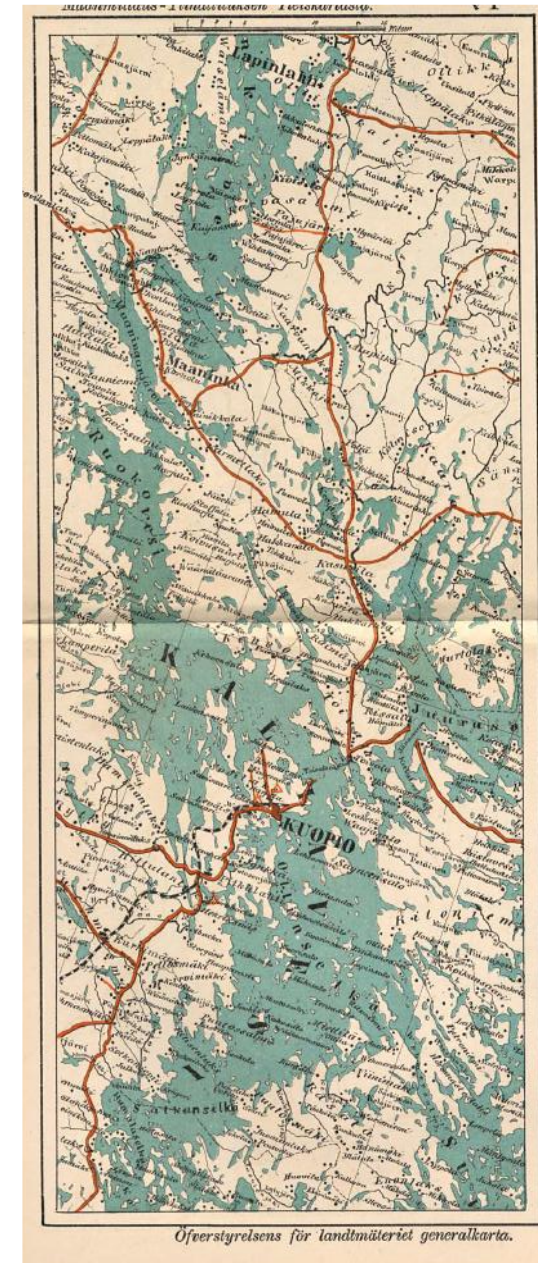
- <https://tastesavo.fi/>
- <https://agrifoodclusters.fi/>
- <https://aitojamakuja.fi/>

Historiatietoutta

- Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot <https://digi.kansalliskirjasto.fi/etusivu>
- Hakupalvelu Finna.fi <https://finna.fi/>
- Kansallisarkiston ASTIA-haku <https://astia.narc.fi/uusiastia/index.html>

Kartat

- <https://www.maanmittauslaitos.fi/kartat-ja-paikkatieto/kartat/katsele-ja-lataa-karttoja>

Kuvakaappaus: Suomen
Matkailijayhdistyksen kartta 1894

Alueen identiteetti osana asiakaskokemusta

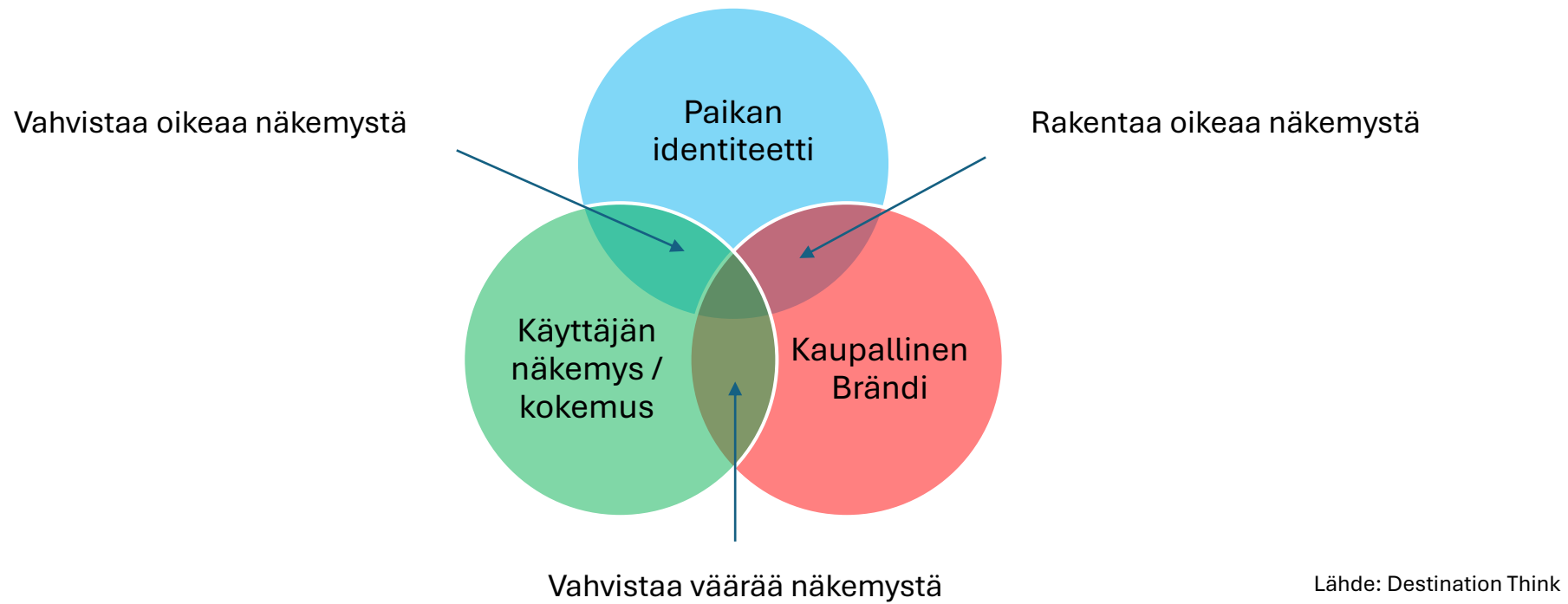

Paikan DNA® eli sen identiteetti muodostuu

- luonnollisesta ympäristöstä
- ihmisen muokkaamasta ympäristöstä
- kulttuuriperinnöstä
- ihmisistä

Lähde: Destination Think

Paikan identiteetin määrittäminen

- vahvistaa luotuja odotuksia ja mielikuvia
- vastaa kävijän tekemiä havaintoja
- parantaa asiakaskokemusta
- tuottaa lisäarvoa

Identiteettiin perustuva paikkabrändi

- Lähtee ihmisistä, ei markkinoinnista
- Uskottava, koostuu todellisista kokemuksista
- Kohde saa kilpailuetua identiteetin kunnioittamisesta

Mistä koostuu Pohjois-Savon identiteetti?

GEOLOGIA, MAANTIEDE,
ILMASTO, MAISEMAT JA
NÄHTÄVYYDET, MAAMERKIT

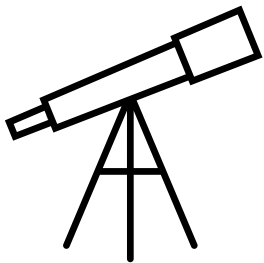
BIOLOGIA, FLORA & FAUNA,
TUOTANTOELÄIMET, VIILJELYKASVIT

AUTENTTISUUS: PERINTEET, TAVAT,
HISTORIA, KULTTUURI, ILMIÖT,
HALLITSEVAT PIIRTEET, ASENTEET

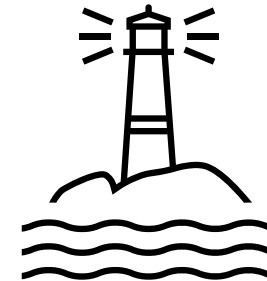
IHMISEN RAKENTAMAT
KOhteet JA PAIKAT

MAJOITUS-, RAVITSEMIS- JA
MATKAILUPALVELUT, TAPAHTUMAT
VERKOSTOT, REITIT JA REITISTÖT

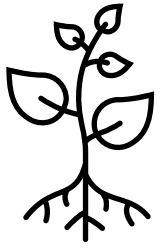
OSTOSPAIKAT, TEHTAANMYYMÄLÄT,
KÄSITYÖLÄISPUODIT, SHOWROOMIT

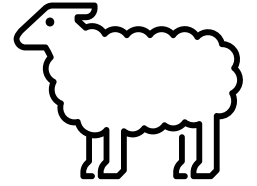
Mitkä ovat Pohjois-Savon matkailun tärkeimmät vetovoimatekijät?
Nimeä alueelle ominaisia ja **ympäröivästä tarjonnasta erottuvia** tekijöitä
1. MAISEMAT JA NÄHTÄVYYDET, MAAMERKIT, GEOLOGIA, MAANTIEDE, ILMASTO

- Hietasalonsaari
- Älänne
- Pisa
- Puijon tornimaisema
- Savilahti
- Tahkovuori
- Huuhkajan kierros
- Korkeakoski
- Tiilikajärvi
- Väisälänmäki
- Orinoro Leppävirralla
- Seinävuoren rotkolaakso (Tuusniemellä)
- Kinahmi
- Kalliomaalaus
- Suvasveden meteoriittijärvet
- Pohjois-Savon lehdot
- Kallaveden rannat ja saaret
- Vaihtuvat ympäristöt ja polut lähellä, järven lahdistä pieniin makiin
- Karjalainen (järvi Varpaisjärvellä kirkasvetinen, matala)
- Maaseudun kulttuurimaisema: pellot, rakennukset, talot, järvet ja vesistöt

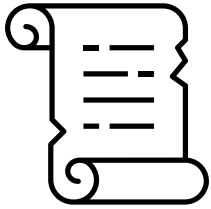

Mitkä ovat Pohjois-Savon matkailun tärkeimmät vetovoimatekijät?
Nimeä alueelle ominaisia ja **ympäröivästä tarjonnasta erottuvia** tekijöitä
(mitä matkailija voi nähdä luonnossa, pelloilla, laitumilla)

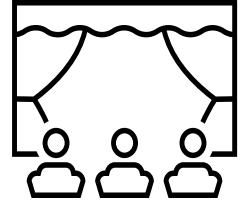
2. BIOLOGIA: FLORA & FAUNA, TUOTANTOELÄIMET, VILJELYKASVIT

- Lehmät
- Lampaat
- Hevoset
- Itikat/sääsket/hyttysset
- Mäkäpäiset
- Vesilinnut, pikkulinnut
- Hirvet
- Luonnon materiaalit käsitöihin
- Villiyrtit
- Sienet, marjat
- Luonnontuotteet, puhtaus
- Vehmasmäen Kotieläinpuisto
- Ruis- ja ohrapellot
- Tahkivuori
- Ladot
- Pirstaleinen (pienimuotoinen) maisema
= maisema vaihtuu
- Koivikot
- Järvet
- Mäet/Vaarat
- Vesistömatkailu
- Sankat, juhlat, kuusimetsät
- Korkeat kuuset

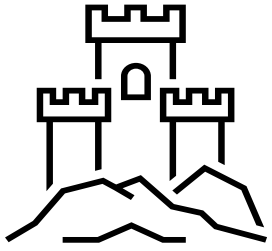

Mitkä ovat Pohjois-Savon matkailun tärkeimmät vetovoimatekijät?
Nimeä alueelle ominaisia ja **ympäröivästä tarjonnasta erottuvia** tekijöitä

3. AUTENTTISUUS: PERINTEET, TAVAT, HISTORIA, KULTTUURI, ILMIÖT, HALLITSEVAT PIIRTEET, ASENTEET

- Villasukat
- Saunominen
- Kansanlaulut/kantelekirkot
- Soutuveneet
- Kesämökkeily järvien rannoilla
- Markkinat
- Metsästys, kalastus
- Laitumet
- Marjastusreissut, sienestys
- Mansikan viljely ja poiminta
- Perinnemaisema Konttila
- Yhteinen heinänteko
- Pimeys
- Savottaperinne
- Uitot
- Kaskikulttuuri
- Murre
- Kylien elämä
- Kyläily
- Vieraanvaraisuus
- Huumori
- Kiireettömyys
- Lupsakkuus
- Avoimuus
- Ruvetaan juttelemaan tuntemattomien kanssa

Mitkä ovat Pohjois-Savon matkailun tärkeimmät vetovoimatekijät?
Nimeä alueelle ominaisia ja **ympäröivästä tarjonnasta erottuvia** tekijöitä

4. IHMISEN RAKENTAMAT KOHTEET JA PAIKAT

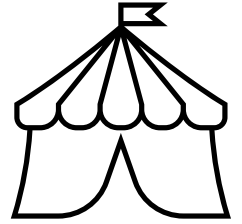

- Tori
- Kuopion satama
- Museot
- Rännikadut
- Kuopion Kauppahalli
- Saana (Avantouinti ja sauna)
- Luoto(Avantouinti ja sauna)
- Lauteet (Avantouinti ja sauna)
- Rauhalahti
- Savusauna
- Muumiluola Leppävirta
- Panorama Landscape
- Bella Resort
- Syrjävaara
- Ukko Hiisi
- Löytynlohi
- Puijon Torni

Mitkä ovat Pohjois-Savon matkailun tärkeimmät vetovoimatekijät?
Nimeä alueelle ominaisia ja **ympäröivästä tarjonnasta erottuvia** tekijöitä

5. MAJOITUS-, RAVITSEMIS- JA MATKAILUPALVELUT, TAPAHTUMAT VERKOSTOT, REITIT JA REITISTÖT

- Hotellilaiva Wuoksi
- Järvenrantamökit
- Sisävesiristeilyt
- Niittylahden polut
- Vanuvuoren reitti + maisematorni
- Riuttala
- Aholansaari
- Rotkolaakson reitti
- Mäkiaution rotkon kierros
- Korkeakoski reitti
- Aeto leipomo ja kahvilat
- Ravintola Sampo
- Muikkuravintolat
- Kuopion tori ja markkinat
- Tahko
- Luoto ja Kallavesi
- Ukko-Hiisi maailman suurin laavu
- Valamon luostari
- Puijo
- Konttila
- Kuopio Rock
- Kuopio Grande
- Tiilikkajärven kansallispuisto
- Etelä-Konneveden kansallispuisto
- Kerkonkosken saunamaraton
- Pestuumarkkinat (Rautalampi)
- Satoa festivaali
- Kässämessut Leppävirta
- Mansikkakarnevaalit (Suonenjoki)
- Eukonkanto
- Tahko ja MYB js extreme run
- VekaraVarkaus
- Iskelmäfestarit (Kiuruvesi)

Mitkä ovat Pohjois-Savon matkailun tärkeimmät vetovoimatekijät?
Nimeä alueelle ominaisia ja **ympäröivästä tarjonnasta erottuvia** tekijöitä
6. OSTOSPAIKAT, TEHTAANMYYMÄLÄT, KÄSITYÖLÄISPUODIT, SHOWROOMIT

- Puijo
- Kuopion joulutori
- Vanhanmäen Tila
- Koivumäen Kartano
- Suonenjoki mansikkatilat
- Tienvarsi kirpputorit
- Tilapuodit
- Markkinat ja torit
- Pikku Pietarin kuja
- Aeto leipomo, myymälät
- Valion juustomyymälä ja tehdas (Lapinlahti)
- Kalakukkoleipomo
- Hanna Partanen
- Väisäsen kotiliha
- Topin maatil myymälä (Muuruvesi)
- Farmishop (Leppävirta)
- KauppaHalli
- Olvi
- RPS panimo
- Alahovin viinitila
- Laitilan maatilamyymälä
- Matin ja Liisan asema
- Lignell & Piispanen
- Iso Kallan panimo
- Olvihalli
- Olvin tehtaanmyymälä

KÄSITTEITÄ

Trendit & megatrendit

- Trendi on ilmiö, joka kehittyy selkeään suuntaan
- Megatrendi on laajavaikutteinen, useiden trendien kokonaisuus
- Matkailun kontekstissa kuvaavat mm. asiakkaiden odotuksia, arvoja ja käyttäytymistä

Heikot signaalit

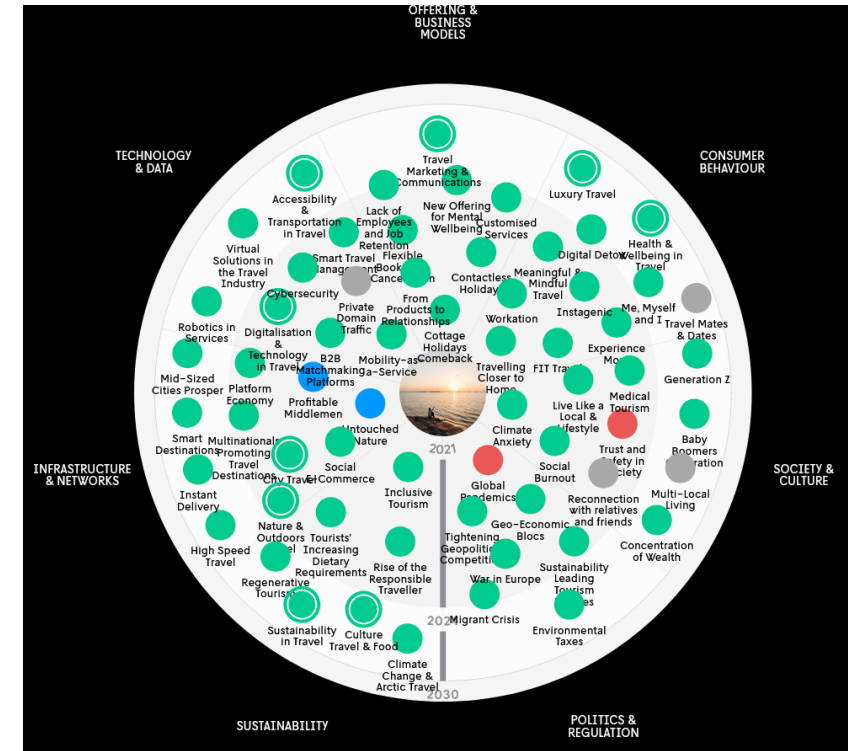
- Ennakkovaroitus tai merkki mahdollisesti nousevasta teemasta, joka saattaa olla tulevaisuudessa merkittävä
- Voivat toimia uusien palveluinnovaatioiden lähteinä
- Epävarmoja kehittymisen suhteen, kannattaa seurata

Villi kortti

- Nopea, äkillinen ja suuri muutos, esim. tulivuoren purkaus tai pandemia

Miten hyödyntää trendejä?

- Trendit auttavat sanoittamaan arvoa asiakkaalle
- Nimetään, paketoidaan ja viestitään asiakkaan tuntemalla kielellä
- Mahdollisuus erottua ja rakentaa oma niche ennen kuin ilmiö valtavirtaistuu
- Pienempi yritys voi ketterämmin kokeilla ja testata

Kuvakaappaus Visit Finlandin
Rethinking Future Travel –
tulevaisuuskartasta
[https://www.visitfinland.fi/suomen-
matkailudata/matkailun-ennakointi](https://www.visitfinland.fi/suomen-matkailudata/matkailun-ennakointi)

Tarkoitushakuinen matkailu 'whycation'

- Ensisijaista miksi matkustetaan, ei minne
- *Emotional motivation*, tarkoituksena esimerkiksi kokonaisvaltainen hyvinvointi, lepo ja palautuminen, yhdessäolo
- Selkeät paketoinnit, teematuotteet *slow, meaningful, intentional, value-based*
- Oleellista näkyä teemaan liittyvissä hauissa, esim. *best place for romantic honeymoon, best wine and bike package for female traveller*

Identiteettilähtöinen matkakokemus 'ultra-personalized travel'

- Matka ja elämykset rakentuvat yksilöllisten intohimojen, identiteetin ja elämänarvojen ympärille
- Matkakokemuksesta tulee itsensä ilmaisemisen väline
- Yksilöllisesti muunneltavia, teemallisia ja tarinallisesti vetoavia moduuleja
- *Tehty juuri minulle* - Erikoistuminen, nichet (esim. roots travel). *Tehty vain minulle* – Eksklusiivisia, uniikkeja kokemuksia, yksityisiä palveluita (private chef, concierge)

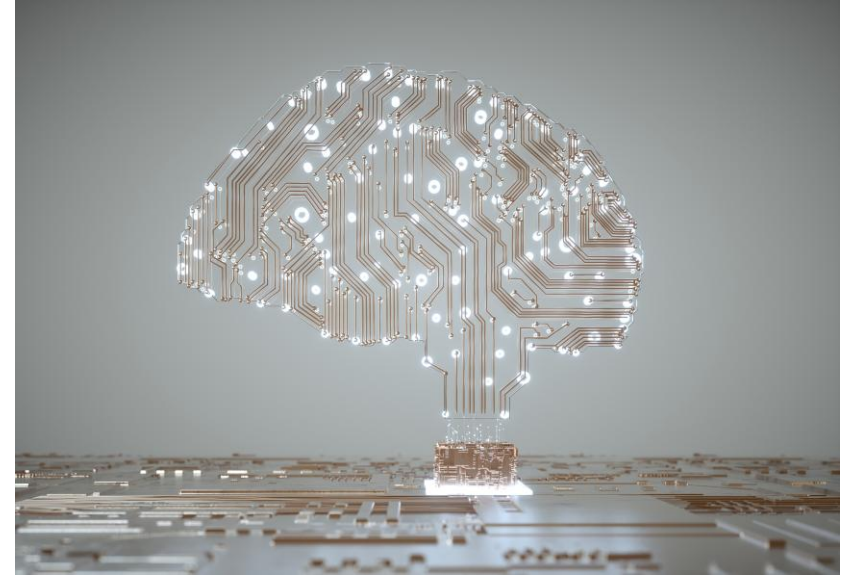

Tekoälyn ohjaama matkasuunnittelu *'AI-driven travel planning'*

- Matkailija hakee ja vertailee nopeasti personoituja suosituksia, reittejä ja ohjelmia tekoälypohjaisten työkalujen avulla
- Palveluiden ja sisältöjen oltava digitaalisesti helposti löydettäviä, selkeästi kuvattuja, helposti yhdisteltäviä ja varattavia.
- *Tee 4 päivän matkaohjelma Kuopioon, jossa...*

Päätösväsymys *'decision detox'*

- Matkailijat ovat väsyneitä päätöksiin, haluavat selkeitä ja helposti varattavia paketteja.
- Asiakas ostaa hyödyn ja tunteen, ei yksittäisiä ohjelman kohtia
- 2-3 selkeää pakettia tai teemaa, ei loputonta listausta, räätälöintiä tai lupautsa tarjota kaikille jotain
- *'näytä mitä tekisit minun sijassani'*
- Mysteerimatkat tai –päiväretket kuuluvat myös tähän

Tarinallinen ja juonellinen matkailu 'Story-Led & Narrative Travel'

- Matka koetaan kertomuksena tai tarinana, jossa paikallinen historia, kulttuuri tai fiktio luo merkityksellisen kokonaisuuden
- Matkailijat etsivät merkitystä: yhteys, henkilökohtainen resonanssi
- Sisältö ja kerronta ovat yhtä tärkeitä kuin tekeminen
- Paikalliset tarinat, perinteet ja ilmiöt kannattaa tuotteistaa opastetuiksi elämyksiksi tai teemareiteiksi

Kirjoihin, tv-sarjoihin tai elokuvien lokaatioihin suuntautuva matkailu 'Set-Jetting'

- Matkailija varaa matkan luetun tai nähdyn sisällön inspiroimana, erityisen suosittua Gen Z ja Millennials
- Ennalta tuttujen tapahtumapaikkojen ja kohteiden bongaus paikan päällä, teemaopastukset, mahdollisuuden kokea suosikkitarinoidensa maailma konkreettisesti (miltä maistuu leivos, jota sarjassa aina syötiin tietyssä kahvilassa)
- Esim. Taru sormusten herrasta (Uusi-Seelanti), Game of Thrones (useat lokaatiot), Sisilia White Lotus –sarja, Englanti Emmerdale, Nordic Noir (useat kohteet Pohjoismaissa)

Irroittautuminen verkosta 'off-grid and digi detox'

- Matkailija hakee tietoista irroittautumista digilaitteista ja jatkuvasta ärsyketulvasta
- Tavoitteena vähentää stressiä, palautua, parantaa unenlaatua ja keskittyä olemaan läsnä, maadoittua
- Aidot kohtaamiset, yksinkertaisuus tai luksus, hiljaisuus (hushcation, quietcation, hushpitality), pimeys, kylmyys / sää, läheisyys tai yksinolo, turvallisuus, rauhalliset luontoelämykset, 'passiviteetit', ruoan hyvinvointivaikutukset (maku ja ulkonäkö edellä), henkistä tai fyysistä hyvinvointia lisäävät palvelut

Mikro- ja nanoelämykset 'micro and nano experiences'

- Erittäin lyhyitä, helposti saavutettavia, mutta emotionaalisesti vaikuttavia kokemuksia
- Syntyvät usein pienistä hetkistä, eivätkä vaadi pitkiä aikatauluja, suurta budjettia tai raskasta suunnittelua
- Tarjoavat maksimaalisen kulttuuri-, luonto- tai kaupunkikokemuksen pienellä aikasitoumuksella
- Suosii aitoja, hyperpaikallisia ja usein syrjäisiä aktiviteetteja perinteisten pitkän matkan lomien sijaan
- Kestävyys, kohtuuhintaisuus, ja spontaanisuus (Tiktok, IG)

Matkailun markkinatietoa, tutkimuksia ja tilastoja

Visit Finland, Matkailun julkaisut <https://www.visitfinland.fi/matkailun-julkaisut>

Trendikoosteita

The Data Appeal Company & Mabrian – Megatrends Reshaping International Tourism in 2026 <https://datappeal.io/free-report-7-megatrends-tourism-2026/>

Booking.com - Travel Predictions 2026 [The Era of YOU: Booking.com Predicts the Top Trends Defining Travel in 2026, With Individuality Taking Center Stage](#)

ATTA – Seven Adventure Trends 2026 [Seven 2026 Trends Every Adventure Travel Brand Should Be Watching Right Now | Adventure Travel Trade Association](#)

Simon-Kucher - Global Travel Trends 2026 <https://www.simon-kucher.com/en/insights/global-travel-trends-2026>

McKinsey – Travel industry trends & the opportunity for private equity <https://www.mckinsey.com/industries/private-capital/our-insights/travel-industry-trends-and-the-opportunity-for-private-equity>

Hilton 2026 Trends [2026 Hilton Trends Report | The Whycation: A New Starting Point](#)

Condé Nast Traveler 2026 - The Biggest Travel Trends of 2026 [The Biggest Travel Trends of 2026 | Condé Nast Traveler](#)

The New York Times 2026 Travel Trends [2026 Travel Trends: Uncertainty, Biometrics and 'Microvacations' - The New York Times](#)

Forbes – Travel trends shaping luxury tourism in 2026 <https://www.forbes.com/sites/nicolettilivas/2025/11/14/travel-trends-shaping-luxury-tourism-in-2026/>

BBC – Seven travel trends that will define 2026 <https://www.bbc.com/travel/article/20251201-seven-travel-trends-that-will-define-2026>

Expedia Unpack '26 [Unpack '26 - The Trends in Travel | Expedia.com](#)

Skyscanner 2026 [The Future of Travel & Tourism | Skyscanner Travel Trends](#)

Byway - Travel Trends 2026 <https://www.byway.travel/journal/travel-trends-2026>

Airbnb - 2026 travel predictions revealed <https://news.airbnb.com/2026-travel-predictions-revealed/>

TUI Musement 2026 travel trends <https://www.tuigroup.com/en/newsroom/news/tui-musement-publishes-2026-travel-trends-city-breaks-sportcations-and-local-experiences>

HYVINVOINTIMATKAILU

”Täällä minun on hyvä olla”

Paikalliskulttuuri näkyy hyvinvointipalveluissa joka tasolla

- Tapana kohdata ihmiset
- Suhtautumisessa aikaan
- Hoitotuotteiden ainesosissa, tarjotun ruoan/juoman alkuperässä

Luonto osana arkea, ei pelkkänä korostettuna elämyksenä

Kulttuurillinen kokemus, luontotaidot, jokaisenoikeudet

Hyvinvointiin juurtunut tarinankerronta

- Merkitykselliset kokemukset ja tarinat, ei pelkkä suorite
- Alkuperä, historia ja merkitys
- Omakohtaisuus, miten liittyy paikkaan, henkilöön tai yritykseen
 - “Saunahoidon juuret ovat karjalaisessa parantajaperinteessä”
 - “Tänään valmistettava puhdistava kylpysuola pohjautuu iso-isoäitini resepteihin”

Alueellinen ruokakulttuuri ja -perintö

Ruoka jää helposti mieleen: moniaistillinen kokemus

Tapa tarjoilla? Astiat, servietit, ruuan lämpötila?

Asiakkaan osallistaminen! Esim. tikkupulla/leipä nuotiolla

Voisiko ruoka olla koetun maiseman tai tekemisen jatkumo?

- kalastajan kalansaaalis
- kerätään matkanvarrelta aineksia ruualle
- tutustutaan villiyrteihin
- Valmistus yhdessä ja nauttiminen ulkona

Konkretia esiin. Kerro, älä olet!

- puhdas vesi
- jos ruuassa kuusenkerkkää, näytä, mikä kerkkä on

Yhdistele rohkeasti muuhun teemaan

- lähiruokaeväät pyörämatkailijalle tai patikoijalle
- elämysaamiainen laiturilla aamusaunan ja -uinnin jälkeen
- päivä maalla, sisältäen leivän leivonta tilan omista viljoista

Ylpeys omasta ruokakulttuurista näkyviin

Käytetään paikallisia raaka-aineita

- Hyödynnä nimisuojat tuotteita, alueen erikoisuuksia

Kerrotaan ruuan alkuperästä sanoin

- Tunne yhteistyökumppanisi, jotta osaat kertoa heistä: tilan tarina, tuottajat kerrotaan nimillä
- <https://tastesavo.fi/>

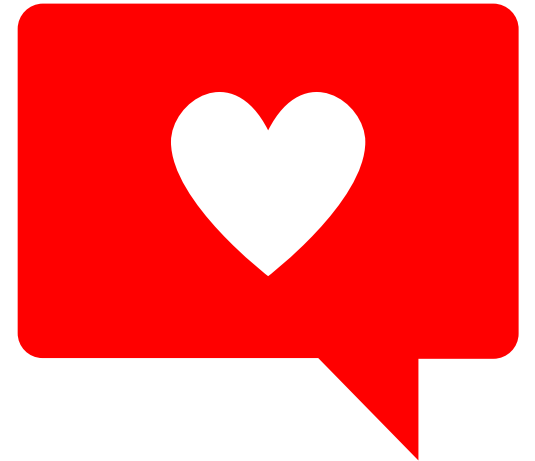
Osa myös kertoa

- Missä paikalliset syö ja mitä?
- Mitä ostamme kaupasta?

Vinkkejä

- Paikalliset glögit kuumina juomina, käytetään järvikalaa, leipä tuoretta ja paikallista, piirakat, pikkukukot, savustaminen
- marjatuotteet esim. Smooti välipala
<https://www.pakkasmarja.fi/smuuti-valipala/>
- proteiinipatukat esim. <https://planetamino.com/fi>

”Tätä me syömme!”

#foodie #foodtravel #tasteofplace #culinaryheritage #localfoodculture #localdelicacies
#finndining #foodfromfinland #hungryforfinland #makujapohjoissavosta

PAIKALLISUUS

- Raaka-aineet
- Alkuperä
- Ruokakulttuuri ja -perintö
- Aitous

MAKU JA SUOMALAISET RAVITSEMUSSUOSITUKSET

- Puhtaus, terveellisyys, laatu
- Pohjoismainen ruokavalio
- Ainutlaatuinen maku

RUOKAILUELÄMYS JA SUOMALAINEN VIERAANVARAISUUS

- Ruokailu on elämys
- Luonnonaarteet
- Ruoantekijät

RUOAN ESILLELAITTO

- Houkuttelevuus
- Toimivuus
- Suomi näkyy!

ERITYISRUOKAVALIOT

- Terveystieteelliset syyt ja vapaaehtoiset ruokavalinnat
- Kulttuuriset erityispiirteet
- Hienovaraisuus
- Teemojen huomiointi

TARINAT

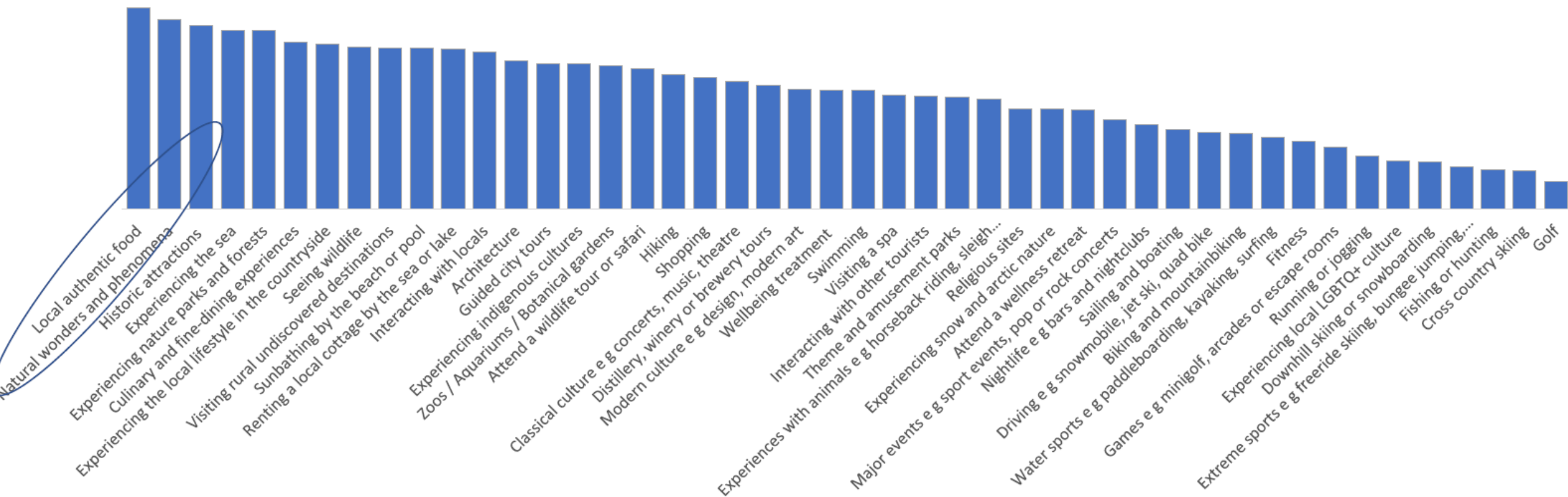
- Tarinallisuus
- Suomalaisuus, alueellisuus
- Paikalliset erikoisuudet

KESTÄVYYS JA VASTUULLISUUS

- Lähiruoka ja luomu
- Minimoi jätettä, kierrätä, kompostoi, säästä energiaa
- Työllistä paikallisia, hyvinvointia yhteisölle
- Vastuullisuusviestintä

We measured interest in 46 vacation related topics

How interesting do you find the following vacation-related topics?

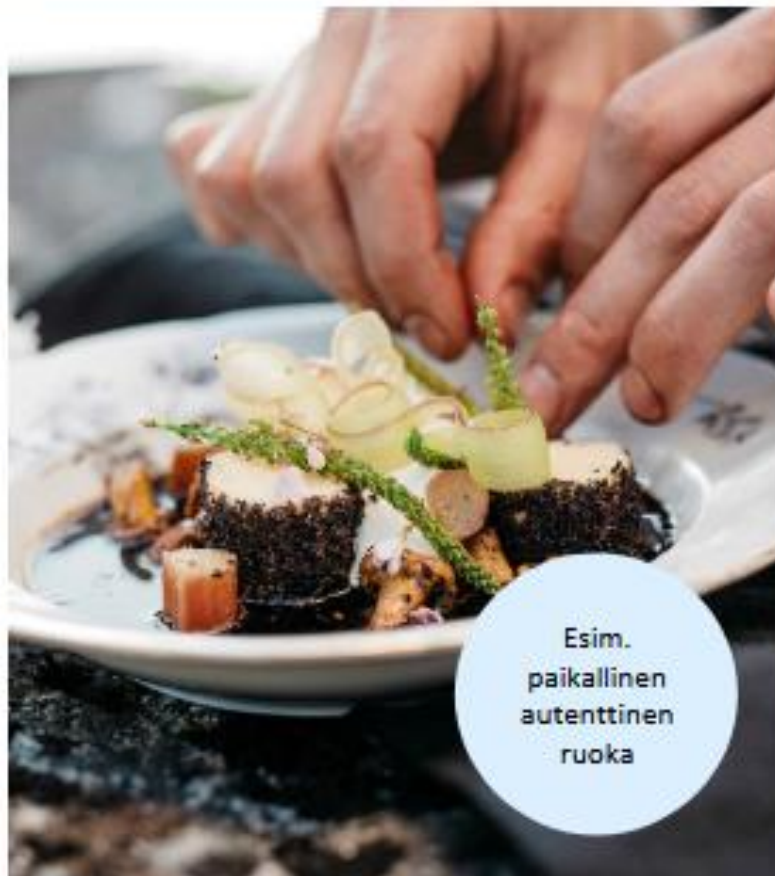

Average score/ (not interesting, somewhat interesting, very interesting)

Yleiset kiinnostuksen kohteet, jotka ovat yhteisiä useille segmenteille

On tiettyjä aihealueita kuten ruoka, jotka ovat laajasti kiinnostavia eri segmenteille. Segmenttien kuvauksissa nostetaan esiin teemoja, jotka ovat erityisiä ja profiloivia tietyille segmenteille. Tässä esimerkkejä läpileikkaavista teemoista, jotka ovat kiinnostavia lähes kaikille matkustajille vaikka niitä ei ole nostettu jokaisen segmentin kohdalla esiin.

RUOKA

Esim.
paikallinen
autenttinen
ruoka

LUONNONILMIÖT

Esim.
revontulet

Esim.
keskiyön
aurinko

TEEMAKOHTAINEN TUOTTEISTAMINEN

Auttaa erottautumaan kilpailijoista

Teeman avulla voi rakentaa syvemmän yhteyden matkailijaan tarjoamalla ainutlaatuisia elämyksiä, jotka kertovat tarinaa alueen historiasta, luonnosta ja kulttuurista

Teemojen avulla voidaan rakentaa alueen brändiä ja tuoda esiin sen erityispiirteet

Kun tuotteella on selkeä teema, se voi omalta osaltaan vahvistaa alueen / matkailukohteen identiteettiä ja lisätä sen tunnettuutta maailmalla

TEEMAKOHTAINEN TUOTTEISTAMINEN

Pohjois-Savon alueella voisi teema olla ”Lakeland lifestyle”, joka yhdistää esimerkiksi vesistöt ja paikalliset raaka-aineet

Selkeä teema tekee kokemuksesta ymmärrettävämmän, kokonaisvaltaisemman ja merkityksellisemmän

Teema auttaa määrittämään, minkälaista asiakaskuntaa tuote houkuttelee -> eri asiakassegmenteille voidaan luoda omat tuotteet ja palvelut saman teeman alle

TEEMAKOHTAINEN TUOTTEISTAMINEN

Esimerkiksi ”Saalista Kallaveeltä, 3 pv kalastuselämys Kuopiossa” voisi houkutella kalastuksesta ja luontoruokailuista kiinnostuneita, kun taas ”Kalannarrausta Pyyniemessä, ½ päivän perinne-elämys Sonkajärvellä” voisi keskittyä perheille ja lapsille suunnattuihin, opettavaisempiin elämyksiin onginnasta helppoon kokkikouluun

Teemaan helppo yhdistää muutakin paikallista, kuten kädentaidot (korut, perinnetyöt), hyvinvointi (sauna, luonnonkosmetiikka), kulttuuri (ooppera) tai urheilu (soutu)

Savolaisuudesta voimaa ammentava matkailutuote

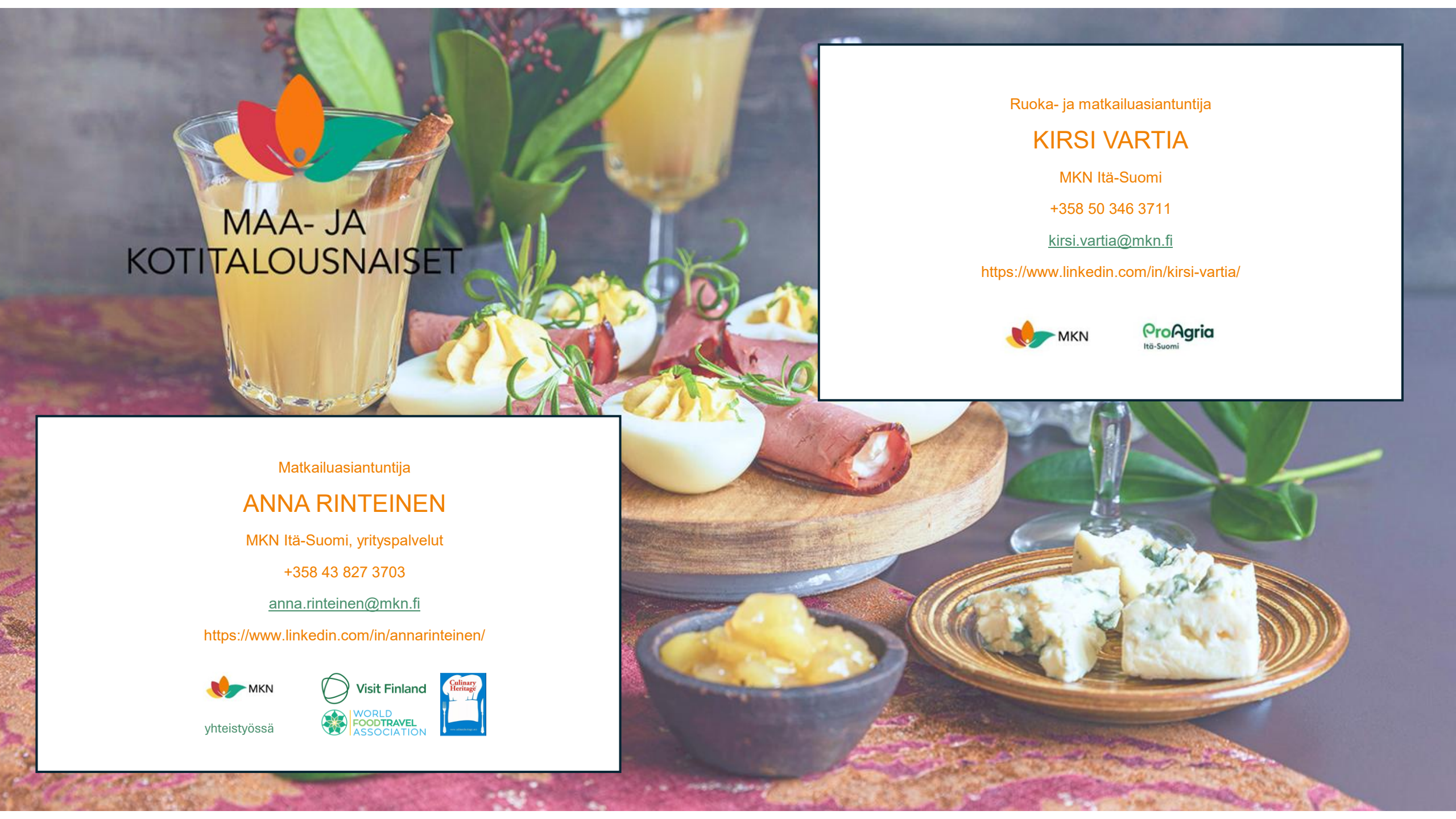
Ideoi omaan liiketoimintaasi pohjautuva tai yhteistuote toisen yrittäjän kanssa: Kuinka saat asiakkaalle **lisäarvoa paikalliskulttuurista ja savolaisuudesta?**

Kuopion kaupungin kuvapankki

APUKYSYMYKSET IDEOINNIN TUEKSI

1. Mikä tekee tuotteesta erottuvan, ainutlaatuisen ja houkuttelevan? Minkä tarpeen se täyttää?
2. Perusidea. Onko tuloksena yksittäinen tuote / palvelu, usean tuotteen paketti, opastettu kierros tai omatoiminen reitti?
3. Kenelle tuote on suunnattu? Onko sille kysyntää?
4. Miten tuote hyödyntää Pohjois-Savon alueen vahvuuksia, paikalliskulttuuria ja/tai paikallisia perinteitä?
5. Miten asiakas voi osallistua ja olla vuorovaikutuksessa tuotteen kanssa?
6. Tarinat. Millaisia tunteita ja muistoja tuote ja siihen liittyvät tarinat voivat herättää asiakkaassa?

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Ruoka- ja matkailuasiantuntija

KIRSI VARTIA

MKN Itä-Suomi

+358 50 346 3711

kirsi.vartia@mkn.fi

<https://www.linkedin.com/in/kirsi-vartia/>

Matkailuasiantuntija

ANNA RINTEINEN

MKN Itä-Suomi, yrityspalvelut

+358 43 827 3703

anna.rintinen@mkn.fi

<https://www.linkedin.com/in/annarintinen/>

yhteistyössä

